

El Cid: Skøde til katedralen i Valencia, 1098

Rodrigo Diaz de Vivar (bedre kendt som El Cid) var en spansk ridder og professionel kriger, der efter hofintriger og strategiske uoverensstemmelser med kong Alfonso d. 6. af León og Kastilien måtte drage i eksil i årene omkring 1080-1087. I en årrække søgte han krigstjeneste som ridder for både kristne og muslimske fyrster og krigsherrer i Spanien.

I 1094 erobrede El Cid byen Valencia fra muslimske herskere og forsøgte at etablere sit eget fyrstedømme der. Som normannerfyrsten Robert Guiscard havde søgt og fået pavens støtte til den kristne generobring af Sicilien, søgte El Cid pavelig anerkendelse af sit nye fyrstedømme Valencia som en korsfarerstat i frontlinjen mellem islam og kristenheden i Spanien.

Herunder gengives et skøde, hvorved El Cid skænker jord og indtægter til katedralen i Valencia og dens nye biskop Jerome af Périgord (død 1120). I skødet optræder El Cid som korsfarerfyrste for den kristne generobring af Spanien og som uafhængig hersker over Valencia. Ligesom pave Urban d. 2. i sit dekret fra 1088 om genoprettelsen af ærkebispdømmet i Toledo, giver El Cid i dette skøde udtryk for den samme cykliske historieopfattelse af kampen mellem islam og kristenheden som en konflikt, der gennemløb fire faser fra kristen harmoni til synd, straf og anger, for endelig at kulminere i nåde og restoration.

Selvom denne kilde er det eneste skriftlige vidnesbyrd, som har overlevet direkte fra El Cids hånd, har kilden ofte været bemærkelsesværdigt oversat af historikere.

Ingen blandt katolikkerne tvivler på, at den guddommelige tilstedeværelse manifesterer sig kraftfuldt overalt, men vi kan læse, at den Almægtige har valgt nogle steder fremfor andre for at udvise nåde mod dem, som er tro mod Ham.

Da det israelitiske folk befandt sig i deres rituelle loves mørke og da Shilos tabernakel, hvor Gud havde dvælet i blandt mennesker, var blevet fordømt [af Gud] på grund af Eli sønnernes ondskab, da indstiftede Han på Zionbjerget et bedehus for alle folkeslagene. Ved indvielsen af dette tempel, da viste Vor Herres ærværdighed sig for alle i en sky for at styrke enkle folks hjerter i den tro at denne hengivenhed for Gud ville vare ved til evig tid.

Men da tiden var fuldbyrdet spirede sandheden frem af jorden og jødernes synd blev undsagt og alle hedningenes antal blev frelst ved at træde ind i Frelserens brudeværelse og sikkert skinnede da den profeti, som Helligånden havde udvirket igennem Malakias: *'Thi fra stedet, hvor solen står op, til stedet, hvor den går ned, er mit navn stort iblandt folkene, og alle vegne bringes der mit navn røgoffer og rene offergaver; thi mit navn er stort iblandt folkene, siger hærskarers herre'*.¹

Efter at jødisk troløshed blev afvist, sådan som den også burde blive, da udgik fra Zion i øst lyden af den apostolske forkyndelse til verdens ende og den fyldte hele Spanien i vest. Spanien forblev roligt i fred i lang tid, efter at det var blevet fornuftigt undervist i dyrkelsen af Gud af de mest lærde lærere og efter at overtro var blevet forkastet og fejl udryddet.

Men så snart ulykken ved Guds gave ganske forsvandt og blev efterfulgt af så megen velstand, som man kunne ønske sig, da blev velgørenheden kold, synden voksede, der var en stræben efter lediggang i glemsomhed overfor Guds frygtelige dom og Spanien måtte lide en pludselig ødelæggelse og både det verdslige styres pragt såvel som kirken blev helt overvundet af Hagar

¹ Malakias 1:11

sønnernes [muslimernes] grusomme sværd, og han, der som en fri mand havde været uvillig til at tjene herrernes Herre blev nu med magt tvunget til at blive en slave af de, som er slaver af natur.

5 Efter at der var gået en periode af næsten 450 år siden denne katastrofe, så planlagde den mest nådefulde Fader at se i nåde til sit folk, og Han frembragte den altid sejrrige leder Rodrigo Krigeren til at træde ind som hævner over sine undersåtters ydmygelser og som forkæmper for den kristne tro [*christiane religionis propagatorem*]. Og efter mange berømte sejre i slag, som han vandt ved guddommelig hjælp, og med en tørst efter rigdomme og et stort antal mænd, da erobrede han den meget rige by Valencia med dens mange rigdomme og dens overflod af indbyggere. Dette var efter at han uden store tab og på kortere tid, end nogle havde troet det muligt, havde besejret en enorm hær af almoraviderne og barbarer fra hele Spanien.

10 Han indviede som en kirke til Gud moskéen, som før havde været et bedehus for hagaræerne,² og han gav førnævnte kirke med denne medfølgende donation fra hans egne værdier til den ærværdige præst Hieronymus, som var indviet til biskop ved enstemmigt valg og kanonisk godkendelse og som var udpeget ved den romerske paves hånd og som blev hævet til denne stilling ved en undtagelse under et særligt privilegium [*specialis privilegii libertate*].

15 Så i året 1098 efter Herrens inkarnation giver jeg, Rodrigo Krigeren, og mine riddere og sammen med de folk, som Herren har betroet min varetægt så længe det måtte behage Ham, til vor Frelser – som hersker alene i de dødeliges kongerige og som giver suverænitæt til hvem, Han vil – til Vor Frue Kirke i Valencia og til vor ærværdige gejstlige, biskop Jerome, landsbyen Picasent med dens gårde, jorde, vinmarker, dyrkede og uopdyrkede, sammen med dens træer af forskellige slags og alt, der på nogen måde tilhører landsbyen [...]

25 [*Skødet nævner dernæst andre jorder og værdier, som også gives til katedralen i Valencia og slutter med trusler mod de, som måtte modsætte sig skødets bestemmelser. Og til sidst følger El Cids underskrift:*]

Jeg, Rodrigo, bekræfter hermed sammen med min kone, hvad der er skrevet ovenfor, Rodrigo Diaz de Vivar

30

35 El Cids skøde til katedralen i Valencia i år 1098 oversat af Michael Pihl efter Colin Smith; "Christians and Moors in Spain, 711-1150", bd. 1, Aris & Phillips Ltd, Warminster, England 1988, side 130-133 + Paul E. Chevedden: "Pope Urban II and the Ideology of the Crusades", side 24-26 i Adrian J. Boas (red.); "The Crusader World", Routledge, London & New York 2016.

² Muslimerne